

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

393

Szerző: BUDAPEST NÉPE

Cím: A GYÁSZGYŰLÉSEN

Forrás:

Kézd nap

1953. III. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely:

Idő:

1953

Személy:

Helyszám:

A koradélutáni óráktól kezdve csendben s mély megilletőlttéssel várakozik Budapest népe, hogy felkeresse a hatalmas új Sztálin-teret s résztvegyen a nagy vezér halhatatlan emlékének szentelt gyászgyűlésen.

Egy óra tájban, a csipős télvégi szélben alakulnak meg az első csoportok a budapesti lakóházak udvarán, a középületek s a gyárak kapui előtt, a város útjében, a Lenin-körúton s a külvárosok utcáin.

Az emberek egyre gyűlnek a város különböző részeiben. Fialatok, öregek, férfiak, asszonyok, gyermekek — vöröslobogós munkások, feketekarszalagos járókelők, asszonyok, akik bevásárolni indultak táskájukkal, tanuló fiatalok, akik most jöttek ki az iskolából — mind a menetbe állnak. Nemsokára világossá válik, hogy a főváros népe páratlan méretű, soha nem látott erejű gyűlést tervez.

Sok felvonulást, gyűlést s menetet láttak már Budapest falai, amióta itt jártak nálunk Sztálin hős katonái. Sok szabad május elseje, sok diadalmas április negyedikét volt már azóta. Tankok, harcokcsik, honvédelmi alakulatok száza, budapesti dolgozók százezrei gyakorolták lelkesen, napokkal a felvonulás időpontja előtt a menetet, hogy fényesen, a nagy napokhoz méltóan sikerüljön...

Ma nincsenek az utcán harcokcsik — a menetet nem gyakorolta előre senki. S ezen a télvégi, szeles s napfényes hétfő délutánon itt megy egyszerre a nagyváros közepén egy fejgyelmzett, hatalmas, felmérhetetlen, soha nem látott nagyságú menet. Hatalmasabb, mintha tankok százai járnának előtte — nyugodtabb, csendesebb, erőteljesebb, mintha százszor begyakorolták volna.

Budapest népe elindul, hogy meggyászolja a nagy vezért...

A «gyárak utcája», a Váci-út, hozzászokott ahhoz, hogy tüntető munkások tizezreit lássa, vörös lobogók alatt s a szeretett vezér képeivel a kezükben. De talán sohasem történt még, hogy a szó szoros értelmében ember ne maradjon a házakban...

A Magyar Acélárugár munkásai között halad Butyкаи István helvenesztendő öntőmunkás. Régen nem vesz már részt a felvonulásokban — tüdeje fáradt, beteg. El-elmarad a gyáriak menetétől. A gyár dolgozói megszólítják: «Nem a bácsinak való ez a szerep a járás — a gyalogjárón lassabban haladhatna...» Az öreg munkás, akinek életerejét a tőkés rendszer szivta ki, fejét rázza.

— És ő... ő mennyit fáradt miertünk, amíg csak élt... S ment, mindig csak előre, az utolsó percig... Hadd menjek hát én is a menetben.

A Láng-gyáriak hatalmas hadseregében gyermekek haladnak szüleikkel a dermesztő szélben. A piciny Kiss Ilonát az üzemi óvodából hozta el édesanyja, mert a gyermek két nap óta másról sem beszél, mint arról, hogy ő is résztvesz majd a hélfői gyászünnepeken.

— Nem tudtam nemet mondani — mondja az édesanyja — hiszen tudom, mennyire szerette a nagy Sztálin a gyermekeket.

Budapest nyolcszázézer lakója csordultig teli szívekkel vonul az utcákon... Mélységes meghatottságuk hangulatát, napok óta viharzó forró érzelmeiket hozzák el most ide az emberek.

Láng Imre s Móricz József úttörő-vasutasok egyenesen a szolgálatból jönnek —

vonulnak fel a Margit-hídon keresztül a tér felé. Tegnap óta hőtétlen végeztek Sztálin ügyéért. Nem volt különlegesen nagy a dolog, de éppen elég arra, hogy az úttörő-szívet csordultig betöltse. Távíráshoz kellett ma végezniük s ezért tegnap este későig — nagyon későig kopogtak asztalukon a ceruzával, megérlik-e vajjon! hallásból a távirat-szövegeket? A nagy vezér temetésének napján nem lehet hibát ejteni a munkában s a tanulásban. Nem is ejtettek. Száztizenöt százalékot teljesítettek ezen a napon.

— Azt szokták mondani, hogy a rendkívüli érzelmek csodákat művelnek az emberekkel... Ezen a télvégi hétfő délutánon tanúi lehetünk az egyik ilyen csodának. A Dózsa György-úti aluljárónát, az egyik közeledő csoport élén halad egy galamb-öszhajú asszony, Réti Józsefné a neve. Budán lakik, a második kerületben s akik ismerik, tudják, hogy nagyon-nagyon beteg, nem jár sohasem az utcán, hosszú idő óta az ágyat őrizi. Hogy hogyan kelt fel s hogyan halad itt a menetben, annak a követező a története. Rétiné elvtársnő tagja pártunknak s szobájában, betegágyával szemben Sztálin elvtárs arcképét őrizi. Amikor a beteg asszony megtudta, hogy a nagy vezér nincs többé, felkelt. Elővette legkedvesebb vázáját, virágot tett belé, a kép alá helyezte. A váza mellé, a kép alá tette legföltettebb kincsét, párttagsági könyvecskéjét is. Lassan megérett benne az elhatározás, hogy hélfőn, amikor egész Budapest az új Sztálin-téren lesz, ő is elzarándokol a világ legnagyobb emberének szobrához. Ugy gondolta, hogy villamosra ül majd, úgy utazik, s aztán hazafelé is majd csak valahogyan. Amint azonban kilépett az utcára, megtudta, hogy az

egész körzet gyalog indul útnak. S elindult ő is — az első sorokban lépdel, könnyes szemmel, de bátor, boldog arccal — a Margithídon át, a Váci-úton át, a Dózsa György-úti aluljárón át.

Budapest népe elindult s hömpölyög a tér felé, hogy búcsúztassa a nagy vezért...

Itt vagyunk a téren. Előszörre fogadjuk be a magyar főváros népét — tágas és végtelen, s akik csak fényképről is látták a moszkvai Vörös-teret, most sutlogva azt mondják egymásnak: «A budapesti Vörös-ter...» Micsoda csodálatosan csendes, meghatott, erős s mégis családias tömeg! A katonák ölükbe fogják az ismeretlen gyermekeket, akik szüleik nélkül jöttek el, egyenesen az iskolából — mert ma, ezen a nagy téren, az ércszobor előtt, Sztálin apánkról akartak ismét hallani. S itt vannak a szülők is, akik ma nem keresik gyermekeiket a téli szélben, a sokszázéres tömegben. Nem féltik őket. Ma barátok között vannak — ez a sokszázézer ember ma egyetlen nagy család. A gyászinduló ütemei szólnak — száz- és százezer fedellen fő az emelvény előtt. A szobrot nézi minden szempár, amint nagy bronzkezét jellemelve előre mutat s amint szeretett, szeretett arcéle merészen s derűs, örök bizalommal felrajzolódik a könnyű, futó habosjéhr felhőkre... Sok fájószióú embert láított már ez a régi város, de olyat még keveset, mint ez a nyolcszázézer, akinek szeme könnyezik s aki most — szilárd kézzel s mintegy ki nem mondott jelszóra — magasba emeli, lábujjhegyre áll, tartja, lobogtatja együtt azt a sok-sok gyászszalagos, diadalmasan csapkodó vörös zászlót.

Tardos Tibor